

GEZAMENLIJK ACTIEPLAN 2018 – 2019

VERENIGD VERBINDEN EN VOORUITGAAN

februari 2018

Situering

Op 5 november 2014 ondertekenden de Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen' een charter waarin ze zich engageren om samen werk te maken van een verenigingsvriendelijk (beleids)klimaat en intensief te overleggen en samen te werken rond belangrijke maatschappelijke uitdagingen.

Om de daad bij het woord te voegen, werd dit engagement geconcretiseerd in een eerste actieplan. De acties in dit plan werden opgestart in 2015 en waar mogelijk ook afgerond, maar het was meteen duidelijk dat bepaalde acties ook in 2016 verdere opvolging en initiatief vergen.

Omwille van dit noodzakelijke langeretermijnperspectief, omdat de meeste clusters in het charter in essentie permanente aandachtspunten zijn en om meer evenwicht te brengen tussen ambitie en capaciteit, volgde er een actieplan met looptijd 2016-2017. Nu stellen we opnieuw een actieplan voor met een looptijd van twee jaar: 2018 en 2019, de laatste twee jaar van deze regeerperiode.

Zoals bij de eerdere actieplannen, staat ook hier aangegeven wie de verantwoordelijke trekker is en is er een richtinggevende timing vermeld.

Dit actieplan 2018-2019 werd besproken en goedgekeurd op het Overlegforum tussen de Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen' op 28 februari 2018.

Samen het verenigingsleven promoten en de ‘reconversie’ ervan ondersteunen

Uit het Vlaams Regeerakkoord:

Ondernemerschap in de cultuursector veronderstelt dat instellingen zich richten op professionele, inhoudelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, vanuit een eigen visie en strategie. Er moet gewerkt worden aan samenwerking tussen de cultuursector en de markt. (...) Ook ondernemerschap in de non-profitsector verdient ondersteuning. Dit mag uiteraard niet leiden tot een ‘economisering’ van de cultuursector en een verschraling van het aanbod. We maken de ondersteuning op het vlak van ondernemerschap van zich ontplooiende kunstenaars en culturele ondernemingen en organisaties transparanter en efficiënter. We zetten een samenwerking op poten tussen alle betrokken culturele actoren en het Agentschap Ondernemen.

- ‘de Verenigde Verenigingen’ houdt de vinger aan de pols bij de hervorming van het verenigingsrecht en anticipeert waar nodig op de impact van de hervorming wat betreft de aanverwante rechtsdomeinen. (permanent / ‘de Verenigde Verenigingen’)
- De Vlaamse Regering verbindt er zich toe om, indien nodig, de bekommernissen en aanbevelingen van ‘de Verenigde Verenigingen’ inzake de hervorming van de vennootschaps- en vzw-wetgeving aan te kaarten bij de federale overheid. (2018 / Vlaamse Regering)
- ‘de Verenigde Verenigingen’ zorgt in samenspraak met verenigingssectoren voor heldere informatie over deze hervormingsplannen, op maat van verenigingen. (2018 / ‘de Verenigde Verenigingen’)
- ‘de Verenigde Verenigingen’ organiseert een intervisiemoment voor middenveldorganisaties over het wat, waarom en hoe van samenwerkingen met bedrijven en ‘hybridisering’. Indien relevant volgen in het spoor van dit moment ook richtlijnen en best practices voor dit soort (samen)werkingen. (2018 / ‘de Verenigde Verenigingen’)
- ‘de Verenigde Verenigingen’ brengt de positieve, vernieuwende en verbindende rol die middenveldorganisaties spelen in een samenleving positief in beeld. Ze wil daarmee het ‘maatschappelijk ondernemerschap’ en het sociaal en politiek kapitaal in middenveldorganisaties in de verf zetten. ‘de Verenigde Verenigingen’ zal hiervoor inspirerende interviews en audiovisueel materiaal met en over verenigingen publiceren, ondersteund door verschillende debatten en panelgesprekken over actuele thema’s voor het verenigingslandschap. (2018-2019 / ‘de Verenigde Verenigingen’)
- Over de impact, kansen en valkuilen van het nieuwe semi-atorale statuut voor verenigingen in Vlaanderen, houdt ‘de Verenigde verenigingen’ de vinger aan de pols van het verenigingsleven (2018-2019 / ‘de Verenigde Verenigingen’)
- De Vlaamse Regering zal in het kader van het actieplan gecoördineerd vrijwilligersbeleid nagaan of de visie van de Vlaamse Regering op vrijwilligerswerk gerespecteerd wordt en hiervoor een inventarisatie opmaken van praktijken die niet stroken met die visie. (2019 / Vlaamse Regering).
- De Vlaamse Regering zal overleggen met de sectoren om eventuele ongewenste effecten van het nieuwe statuut vast te stellen binnen de eigen bevoegdheden. (2019 / Vlaamse Regering)

Een langdurig traject starten in functie van de uitwerking van 'slimme' maatregelen

Uit het Vlaams Regeerakkoord:

De nieuwe of vernieuwde schoolgebouwen moeten multifunctioneel zijn en ter beschikking staan van de lokale gemeenschap (kinderopvang, hobby-, amateur- en sportclubs, lokale verenigingen, ...) en in de vakantieperiodes van speel-, jeugd- en sportpleinwerking, ... (...) We stemmen de verschillende regelgevingen en richtlijnen op elkaar af. Subsidiestromen kunnen gecombineerd worden weliswaar zonder overlap. (...) De Vlaamse Regering maakt werk van het 'Open School'-concept zodat de schoolsportinfrastructuur buiten de schooluren efficiënter wordt gebruikt. Ook met bedrijven zal overlegd worden over hoe hun sportinfrastructuur beter benut kan worden. (...)

We hebben aandacht voor mogelijke Mattheüseffecten, hanteren de armoedetoets en streven naar automatische toekenning van rechten.

- De Vlaamse Regering gaat verder met de ontwikkeling van haar project Slimme Subsidies, dat de subsidieprocessen in de Vlaamse overheid zal stroomlijnen (inclusief efficiënt georganiseerde backoffice). 'de Verenigde Verenigingen' verleent haar opgebouwde expertise in de strategische werkgroep van dit project. (2018-2019 / Vlaamse overheid en 'de Verenigde Verenigingen')
- In functie van het slim delen van (school)infrastructuur met verenigingen, organiseert 'de Verenigde Verenigingen' een congres over deze thematiek, waarin alle aspecten aan bod komen (2018 / 'de Verenigde Verenigingen' en Vlaamse overheid)

Samen vereenvoudigen voor wederzijdse efficiëntie en vertrouwen

Uit het Vlaams regeerakkoord:

Vertrouwen en verbinden slaat vanzelfsprekend ook op het verenigingsleven en het middenveld. We geven meer vertrouwen door minder regeltjes zodat verenigingen zich meer kunnen bezighouden met hun werking, minder met administratieve procedures. (...) De Vlaamse overheid engageert zich om overregulering zoals aangegeven door de jeugdsector aan te pakken. (...) We maken de Uitpas beschikbaar in heel Vlaanderen, zodat we de veelheid aan kortings-, voordeel-, klanten- en kansenvossen terugbrengen tot één geautomatiseerd systeem. Mensen in armoede kunnen zo op een niet-stigmatiserende manier participeren.

- 'de Verenigde Verenigingen' sensibiliseert en inspireert verenigingssectoren over de mogelijkheden en valkuilen van 'impactgericht werken'. Ze installeert daartoe een intervisiegroep. Daarnaast verleent 'de Verenigde Verenigingen' ook haar expertise inzake impactevaluatie aan FilantrImpact, een project van de Sociale Innovatiefabriek, dat de potentiële rol van filantropische organisaties wat betreft impactevaluatie in het middenveld onderzoekt. (2018 / 'de Verenigde Verenigingen')
- 'de Verenigde Verenigingen' bundelt en verspreidt de geformuleerde aanbevelingen en 'best practices' over administratieve vereenvoudiging in gemeenten m.b.t. de ondersteuning van verenigingen. Ze zet daartoe een website op (www.slimgeregeld.be). Ze bespreekt ook met de bestuursscholen de opportuniteiten om een begeleidingstraject uit te werken voor de nieuw geïnstalleerde lokale besturen eind 2018/begin 2019. (2018-2019 / 'de Verenigde Verenigingen').
- 'de Verenigde Verenigingen' wordt nauw betrokken bij het verkennend onderzoek dat in de toekomst wellicht zal leiden tot een Digitaal Verenigingsloket. Dit onderzoek wordt vanuit de Vlaamse overheid gecoördineerd en heeft zowel betrekking op de technische als

op de inhoudelijke uitwerking. 'de Verenigde Verenigingen' bereidt de inhoudelijke uitwerking mee voor. (2018-2019 / 'de Verenigde Verenigingen' en Vlaamse Regering)

Vlaanderen en verenigingen in België / Europa

Uit het Vlaams regeerakkoord:

We vergroten de interactie tussen de Vlaamse en de Europese instellingen. (...) Dit betekent o.a. dat we zoveel mogelijk rechtstreeks rapporteren aan de EU. Omgekeerd vragen we aan de EU waar mogelijk informatie rechtstreeks aan Vlaanderen te bezorgen. (...) De Vlaamse Regering zorgt voor een correcte en snelle omzetting van Europese regelgeving. Daartoe actualiseren we het draaiboek voor de omzetting van EU-regelgeving en ronden we verdragsprocedures (ook breder dan de EU) snel en correct af, met respect voor de bevoegdheden en rol van het Vlaams Parlement. We implementeren EU-richtlijnen niet ruimer of strenger dan strikt noodzakelijk is.(...) We ondersteunen het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) als brug tussen Europa, de lokale overheden en het middenveld in Vlaanderen.

- 'de Verenigde Verenigingen' maakt de impact van Europese regelgeving op het verenigingsleven in Vlaanderen zichtbaar aan de hand van concrete dossiers en brengt ze onder de aandacht van de Vlaamse beleidsmakers. Dit met oog op het vrijwaren van de werking, aard en dynamiek van het verenigingsleven in Vlaanderen (2018-2019 / 'de Verenigde Verenigingen')
- 'de Verenigde Verenigingen' onderhoudt, specifiek over deze dossiers met impact op het verenigingsleven, een versterkt overleg met VLEVA om de band met de EU te versterken. De Vlaamse Regering ziet hier mee op toe en faciliteert het overleg waar nodig. (2018-2019 / 'de Verenigde Verenigingen')
- De Vlaamse Regering benadrukt in interne voorbereidende Europese overlegfora of directe Europese overlegfora de unieke positie van de civiele samenleving in Vlaanderen. (permanent / Vlaamse Regering)
- 'de Verenigde Verenigingen' bouwt verder aan haar specifieke werking rond transversale Europese dossiers die op korte, middellange en lange termijn een impact hebben op het verenigingsleven in Vlaanderen. Altijd in samenwerking met relevante partners, start ze onder andere een 'collegagroep' met beleidsverantwoordelijken uit verscheidene verenigingssectoren, organiseert ze thematische netwerksessies en faciliteert ze contacten met voorbereiders van Europees beleid op alle beleidsniveaus. (2018-2019 / 'de Verenigde Verenigingen')

Samen doelgericht vooruitgaan

Uit het Vlaams regeerakkoord:

We bouwen verder op verworvenheden van 'Vlaanderen in Actie', dragen de goede praktijken en succesverhalen van de afgelopen regeerperiode verder uit en voeren een langetermijnbeleid om de noodzakelijke transitie in onze samenleving, zoals o.m. in de industrie, de omgang met materialen en energie, mobiliteit en zorg, te versnellen. Dit vereist systeeminnovaties waarbij we de inbreng van maatschappelijk stakeholders (sociale partners, ondernemerswereld, innovatieve spelers, breder middenveld, ...) valoriseren. Dit vraagt ook samenwerking tussen ministers en over beleidsdomeinen en -niveaus heen, toegewezen middelen en een slagkrachtig transitie management. Voor de geselecteerde transitie voorzien we ook een eigen begroting en per transitie één verantwoordelijk minister. De Vlaamse Regering zal hiervoor een transversale beleidsnota opstellen waarbij de roadmap voor de realisatie van de transitie naar 2040 wordt uitgetekend. (...) De engagementen in het kader van het Vlaams Hervormingsprogramma Europa 2020 en het Pact 2020 blijven we nastreven. De

indicatoren actualiseren we ivm gewijzigde externe omstandigheden na overleg met de SERV en de Verenigde Verenigingen.

- De Vlaamse Regering betreft het brede middenveld en verenigingsleven bij de verdere stappen om de transversale beleidsdoelen in de visie 2050 te realiseren. (permanent / Vlaamse Regering)
- In aanloop naar een Pact 2030 in de loop van 2018, coördineert 'de Verenigde Verenigingen' de insteken vanuit het brede verenigingsleven en fungeert als aanspreekpunt voor uitvoering en verdere opvolging. (permanent / 'de Verenigde Verenigingen')

De relatie tussen de Vlaamse overheid, (boven)lokale overheden en (lokale) verenigingen

Uit het Vlaams regeerakkoord:

Voortbouwend op de interne staatshervorming uit de vorige bestuursperiode, geven we de gemeenten en steden nog meer vertrouwen en meer verantwoordelijkheid. We versterken hun bestuurskracht en autonomie. En dus krijgen ze bijkomende bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. De Vlaamse overheid is een 'kaderstellende' overheid die de grote doelstellingen van het Vlaamse beleid bepaalt. (...) Bestuurskracht gaat samen met schaalgrootte. Daarom worden gemeenten die willen fuseren, gestimuleerd met een financiële bonus. (...) We integreren de sectorale subsidies aan lokale besturen (cultuurbeleid, jeugd, sport, ontwikkelingssamenwerking...) in het gemeentefonds, wat hen meer autonomie en minder planlast oplevert. (...) We integreren de OCMW's volledig in de gemeentebesturen (vrijwillig voor de centrumsteden). We schaffen het stedenfonds af en voegen de middelen toe aan de bijzondere financiering voor de centrumsteden van het huidige Gemeentefonds. De nieuwe verhoudingen tussen Vlaamse overheid en lokale besturen, verankeren we in een nieuw decreet "lokaal bestuur", dat de bestaande decreten (Gemeentedecreet, OCMW-decreet en decreet Intergemeentelijke Samenwerking) vervangt en leidt tot en drastische inperking en vereenvoudiging van de bestuurlijke regels en meer gemeentelijke democratie. (...) We slanken de provincies verder af. Ze focussen vanaf nu op de grondgebonden bevoegdheden. De persoonsgebonden bevoegdheden verliezen ze, net zoals de mogelijkheid om opcentiemen te heffen op de onroerende voorheffing.

- Specifiek met oog op het verbeteren van lokale interactie met alle actoren, overleggen de Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen' over de invulling en de modaliteiten van een coachende rol van de Vlaamse overheid ten aanzien van lokale besturen. (permanent / Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen')
- 'de Verenigde Verenigingen' organiseert in samenwerking met CSI Flanders debatavonden tussen lokale middenveldorganisaties en lokale ambtenaren/beleidsmakers in een 15-tal steden en gemeenten, verspreid over Vlaanderen en Brussel. Dit met oog op expertise-uitwisseling en optimale samenwerking, in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen. (2018 / 'de Verenigde Verenigingen')

Een integraal participatief beleid

Uit het Vlaams regeerakkoord:

Door vroeger adviezen in te winnen bijvoorbeeld op basis van conceptnota's, organiseren we een meer kwalitatieve dialoog en winnen we snelheid in het besluitvormingsproces. Met groen- en witboeken zorgen we

voor een bredere participatie, ook van het Vlaams Parlement. (...) We voegen een aantal beleidsdomeinen samen en verminderen het aantal entiteiten en strategische adviesraden (...) De administratieve inbedding in de SERV impliceert enkel dat de secretariaten van deze strategische adviesraden worden ingebed in de SERV. De strategische adviesraden zelf geven nog steeds autonoom advies en de vertegenwoordiging van het middenveld in de betrokken strategische adviesraden kan specifiek zijn. (...) we waarderen de rol van de industrieraad op. We zorgen voor een zuivere samenstelling met enkel industriële en duidelijke positionering t.a.v. de strategische adviesraden. (...) We stimuleren een meer evenredige aanwezigheid van de Vlaamse ondernemerswereld in verschillende bestuurs- en adviesorganen.

- ‘de Verenigde Verenigingen’ werkt intensief mee aan de projecten, vervat in het implementatieplan van het Witboek ‘open en wendbare overheid’. (2018-2019 / ‘de Verenigde Verenigingen’)
- ‘de Verenigde Verenigingen’ inventariseert in samenwerking met partners voorbeelden en kritische succesfactoren van deliberatieve democratie als aanvulling op de representatieve democratie. Op basis van de bevindingen organiseert ‘de Verenigde Verenigingen’ in samenwerking met het Vlaams parlement een gedachtewisseling met politiek verantwoordelijken. (2019 / ‘de Verenigde Verenigingen’)

Vrijwilligerswerk

Uit het Vlaams regeerakkoord:

De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentarisch geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucratisering zet een rem op het vrijwilligerswerk. We ontwikkelen daarom een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid. De versnippering van expertise en informatiekanalen pakken we aan. (...) Het uitgangspunt is dat langdurig werklozen zo maximaal mogelijk betrokken blijven bij de arbeidsmarkt en niet sociaal geïsoleerd raken. We voorzien één systeem van tijdelijke werkervaring dat openstaat voor alle werkgevers met als doel competenties en werkervaring op te bouwen binnen een reële arbeidsomgeving. Gemeenschapsdienst kan als werkervaring beschouwd worden.

- De Vlaamse Regering betreft ‘de Verenigde Verenigingen’ blijvend als prioritaire partner bij het verder vormgeven en implementeren van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid. (2018 - 2019 / ‘de Verenigde Verenigingen’)
- De Vlaamse Regering heeft er oog voor dat ‘de Verenigde Verenigingen’ betrokken wordt bij de werking van het nieuw op te richten Vlaams expertisecentrum vrijwilligerswerk via het Horizontaal Overleg Vrijwilligerswerk. (voorjaar 2018 e.v. / Vlaamse Regering)

Brussel, februari 2018

namens de Vlaamse Regering

namens ‘de Verenigde Verenigingen’